

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Ifølge de gældende regler i lov om folketingsvalg i Grønland, jfr. lovbekendtgørelse nr. 352 af 21. juli 1971, som ændret ved § 2 i lov nr. 445 af 5. oktober 1971 om ændring af valgretsaldere til folketinget, er Grønland ved folketingsvalg delt i to opstillingskredse, der hver vælger et medlem til folketinget ved flertalsvalg. Der henvises herom til Rigsdags-tidende 1953: Landstingstidende sp. 13, 17, 58 og 63; Folketingstidende sp. 198, 208 og 209; tillæg A, sp. 35; tillæg B, sp. 739; tillæg C, sp. 33 og 59.

Senest på forårssamlingen i 1973 drøftede Grønlands landsråd spørgsmålet om en ændring af de gældende regler om valg til folketinget. Landsrådet var herunder af den opfattelse, at den hidtidige opdeling af Grønland i to opstillingskredse som følge af de senere års politiske og samfundsmæssige udvikling ikke længere kunne anses for hensigtsmæssig. Landsrådet henstillede derfor, at folketingsvalgloven snarest blev ændret således, at Grønland fremover udgør ét valgområde. Landsrådet henstillede endvidere, at der i forbindelse med sammenlægningen af opstillingskredsene blev åbnet mulighed for indgåelse af kandidatforbund mellem 2 eller flere kandidater.

Udover de af landsrådet foreslåede ændringer medfører lovforslaget visse ændringer af reglerne om optagelse på tilflytterlisten m. v. for at bringe bestemmelserne i overensstemmelse med reglerne i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 5 af 5. januar 1973 om folkeregistre.

Med hensyn til lovforslagets enkeltheder henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Medens Grønland ved folketingsvalg hidtil har været delt i to opstillingskredse, foreslås det efter henstilling fra Grønlands landsråd, at Grønland fremover udgør ét valgområde.

Endvidere har man fundet det rigtigt, at der i loven optages en udtrykkelig bestemmelse om, at der i Grønland vælges 2 medlemmer til folketinget, jfr. grundlovens § 28.

Til nr. 2-4.

De foreslåede bestemmelser i § 5 b og 5 c svarer bortset fra visse systematiske ændringer til de hidtil gældende regler i lovens §§ 5 a, stk. 2, 5 b og 5 c. Da de nærmere regler om fremgangsmåden ved optagelse på tilflytterlisten m. v. beror på de til enhver tid gældende regler om anmeldelse af flytning, jfr. senest Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 5 af 5. januar 1973 om folkeregistre, har man dog anset det for hensigtsmæssigt, at den grønlandske folketingsvalglov alene fastslår principperne vedrørende optagelse på tilflytterlisten m. v., medens de nærmere regler om fremgangsmåden herved i det hele fastsættes administrativt af ministeren for Grønland.

Til nr. 5.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 6.

Den hidtidige bestemmelse om, at valgdagen kan fastsættes særskilt for hver af de to opstillingskredse, foreslås udeladt som konsekvens af forslaget om, at Grønland fremover skal udgøre ét valgområde.

Til nr. 7.

Den hidtidige bestemmelse om, at landshøvdinden kan bemyndige en anden til på sine vegne at lede valget i den ene af de to opstillingskredse, foreslås udeladt som konsekvens af forslaget om, at Grønland fremover skal udgøre ét valgområde.

Til nr. 8.

Medens kandidater til folketingsvalg hidtil kun har kunnet opstille som enkeltkandidater, foreslås det i stk. 6 efter henstilling fra Grønlands landsråd, at der åbnes mulighed for, at en kandidat opstiller for et grønlandsk parti, eller at flere kandidater indgår kandidatforbund. Kun opstilling for organisationer med en selvstændig bestyrelse i Grønland vil være omfattet af reglerne om partiopstilling. For at stillerne ved underskrivelsen af kandidatanmeldelsen kan være fuldt orienteret om kandidatens politiske tilhørsforhold, foreslås det endvidere i stk. 7, at det af kandidatanmeldelsen skal fremgå, at kandidaten opstiller for et parti, ligesom det pågældende partis bestyrelse ved påtegning skal have